

Actieplan Maatschappelijk verantwoord inkopen

'Buying a better world'

Inhoud

Inleiding	3
Algemene beleidsdoelstellingen IFV	5
Missie	5
Visie	5
Ambities	5
Kernwaarden	5
Huidig MVO-beleid	6
MVO-missie	6
Visie op MVO	6
De vertaling naar doelstellingen voor MVI	8
Stimuleren markt	9
Inbedding MVI in de organisatie	10
Faciliteit Landelijke Inkoop Brandweer	11
Maatschappelijk verantwoord inkopen	12
Productgroepen	13
Wat doen we al aan MVI?	13
Circulair inkopen	14
Biobased inkopen	16
Social return on investment (SROI)	18
Klimaatbewust inkopen	20
Internationale sociale voorwaarden	22
Innovatiegericht inkopen	24

Colofon

Opdrachtgever:	W. Papperse
Contactpersoon:	R. Scheerder
Titel:	Actieplan Maatschappelijk verantwoord inkopen
Datum:	14 september 2017
Status:	Definitief
Versie:	1.0
Auteurs:	Werkgroep actieplan MVI
Projectleider:	R. Scheerder
Review:	W. Eijt
Eindverantwoordelijk:	W. Papperse

Inleiding

In dit actieplan Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) worden de ambities en doelstellingen van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) voor de periode 2017-2020 zo concreet als mogelijk uiteengezet.

Dit actieplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met diverse interne stakeholders geformeerd in een werkgroep met daarin inkopers, projectleiders en budgethouders. Vaststelling van dit actieplan vindt plaats door middel van een MT-besluit.

De belangrijkste vragen die beantwoord moesten worden:

- > Welke onderwerpen lenen zich voor maatschappelijk verantwoord inkopen?
- > Hoe ga ik invulling geven aan het onderwerp?
- > Wat zijn reële, haalbare maar toch ambitieuze doelstellingen?
- > Hoe borg ik dat het plan en de doelstellingen gedragen worden in de organisatie?

“We willen voorzien in de behoeftes van morgen door vandaag het juiste te doen. Dit door op een verantwoorde manier in te kopen; door het vinden van de juiste balans tussen resultaat, traditie, innovatie en sustainability.”

Algemene beleidsdoelstellingen IFV

Missie

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Het IFV ontwikkelt en deelt relevante kennis, heeft expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en adviseert de betrokken besturen. Het motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Visie

De (fysieke) veiligheid in ons land is geen statisch begrip maar een kwetsbare verworvenheid. Maatschappelijke ontwikkelingen vormen de reden om continu te werken aan het stabiliseren en verhogen van het veiligheidsniveau. Dat vereist gericht investeren in onderzoek en kennisontwikkeling, waardoor onze deskundigheid over en vaardigheden om adequaat te kunnen handelen bij rampen en crises worden vergroot. Daarbij neemt de veiligheid in ons land toe als de afzonderlijke crisisorganisaties goed zijn toegerust voor hun taken bij rampen en crises, uitgebreide kennis hebben over elkaars competenties en maximaal getraind zijn in het structureel samenwerken.

Ambities

Wat zijn de ambities van het IFV, en waar willen wij naartoe werken? Het IFV is:

- > Toonaangevend: de vanzelfsprekende partner van de veiligheidsregio's in hun vraagstukken naar professionalisering.
- > Topinstituut: behorend tot de top 3 van kennisinstituten op het gebied van fysieke veiligheid in Nederland.
- > Toekomstbestendig: duurzaam, continuïteit, ontwikkelgericht.

Kernwaarden

Het realiseren van de missie en ambities vraagt van iedereen - directie, leidinggevend en medewerkers - gedrag (houding en instelling) dat gericht is op het inhoud geven aan de missie en ambities. Onze kernwaarden zijn:

- > Innoverend
- > Gedreven
- > Betrokken
- > Professioneel onafhankelijk.

Huidig MVO- beleid

MVO-missie

Als topinstituut is het onze missie om naast het vergroten van de fysieke veiligheid te werken aan het ontwikkelen van duurzame bedrijfsmiddelen en diensten en op een verantwoorde wijze continuïteit te geven aan de bedrijfsvoering waarbij respect voor onze omgeving centraal staat.

Visie op MVO

Onze verantwoordelijkheid gaat verder dan het vergroten van fysieke veiligheid. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) betekent voor ons dat er een optimale balans bestaat tussen de gebieden People, Planet en Profit binnen onze organisatie en de omgeving waaraan wij ons bestaansrecht ontleen.

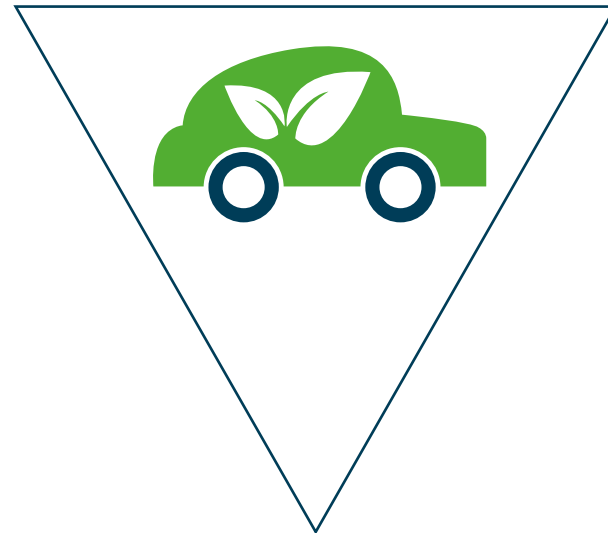
De belangrijkste uitgangspunten die we daarbij hanteren zijn:

- > Respect voor mens en omgeving (People).
- > Duurzaam en minimale milieubelasting (Planet).
- > Verantwoord omgaan met continuïteit (Profit).

Op basis van de drie beschreven uitgangspunten zijn zes (maatschappelijke) focusgebieden benoemd waarin het IFV verwacht concrete verduurzaming te realiseren.

Mobiliteit (verkeer en vervoer)

- > Reduceren transportbewegingen cursisten/gasten.
- > Reduceren transportbewegingen medewerkers.
- > Optimaliseren transport afdeling logistiek.

Energie

- > Energiebesparing/ terugbrengen verbruik.
- > Energie verkrijgen uit hernieuwbare bronnen (wind/zon).

Grondstoffen en hergebruik

- > Afvalreductie.
- > Stimuleren hergebruik materialen (circulaire economie).
- > Aanbieden afval als grondstof.
- > Verbranding van afvalstoffen uitbannen.

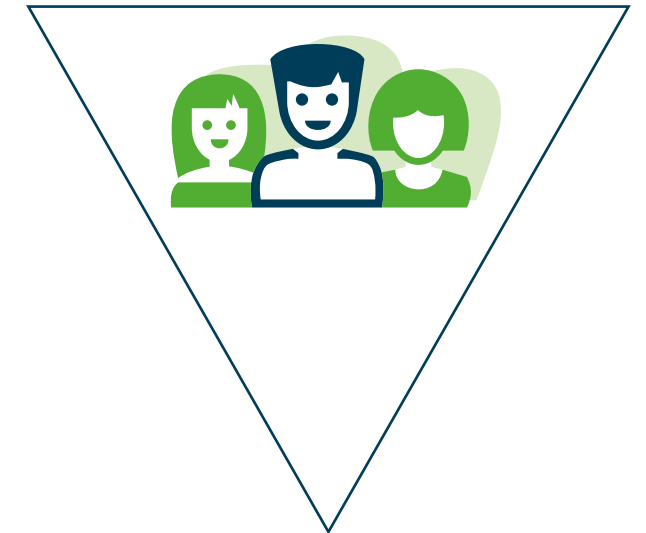
Human resources

- > Aantrekkelijk werkgeverschap.
- > Duurzame inzetbaarheid personeel/ veiligheid en gezondheid.
- > Invulling geven aan social return of investment (SROI).

Maatschappelijke betrokkenheid

- > Aangaan van diverse maatschappelijke initiatieven.
- > Samenwerkingen met maatschappelijke organisaties.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

- > Gestructureerd invulling geven aan MVI.
- > Inbedden MVI in iedere fase van het inkoopproces conform richtlijn ISO20400.

De vertaling naar doelstellingen voor MVI

In het MVO-beleid van het IFV zijn zes focusgebieden met een aantal speerpunten en ambities per gebied beschreven. Daarnaast worden doelstellingen en ambities van het IFV opgehangen aan relevante Sustainable Development Goals (SDG's) of Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Deze SDG's bestaan uit doelen die de wereld tot 'een betere plek moeten maken in 2030', schrijven de Verenigde Naties in hun voorstel voor een nieuwe mondiale agenda. De volgende processtappen zijn doorlopen om de SDG's en het MVO-beleid te vertalen in concrete doelstellingen voor MVI:

Stap 1 Inventariseren

- > MVO-thema's en ambities van het IFV in kaart brengen.
- > Bestuderen in hoeverre er al rekening wordt gehouden met People, Planet, Profit in de organisatie.

Stap 2 Selecteren

- > Het selecteren van categorieën/productgroepen met de grootste impact. Dit is gebeurd samen met de desbetreffende verantwoordelijke voor die onderwerpen.
- > In kaart brengen van categorieën/productgroepen waar al MVI wordt toegepast of waar dit goed zou kunnen en welke maatschappelijke thema's van toepassing zijn door het invullen van een MVI-issuetabel.

Stap 3 Formuleren

- > Wat doen we al op het gebied van MVI en waar bouwen we verder aan?
- > Waar zitten afbreukrisico's?
- > Bepalen quick wins.
- > Haalbare maar ambitieuze kortetermijndoelstellingen en middellangetermijndoelstellingen benoemen. Deze doelstellingen zijn zo concreet mogelijk beschreven in dit actieplan.

In het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord inkopen zijn productgroepen benoemd die geschikt zijn om bij te dragen aan de realisatie van de doelen uit het MVO-beleid en dit MVI-actieplan. Per maatschappelijk thema is gekeken welke productgroep geschikt is en welk doel het IFV hiervoor wil stellen. Dit doel is in lijn met het MVO-beleid. Verder op in dit actieplan worden deze thema's inclusief doelstellingen per productgroep uitgewerkt.

Stimuleren markt

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de vraag hoe het IFV de markt stimuleert om duurzame en innovatieve producten te leveren.

Stimuleren

Om de markt te stimuleren om innovatieve en duurzame producten te leveren, gebruikt het IFV de volgende tools, waarbij per inkoopproject wordt bekeken welke middelen het best passend zijn:

- > Door ver voor een daadwerkelijk inkoopproject de markt te benaderen/consulteren om mee te denken naar oplossingen voor invulling van de behoefte, kan het innovatieve vermogen van deze partijen optimaal worden benut.
- > Brancheverenigingen/sectororganisaties of NGO's betrekken bij inkoopprojecten.
- > Aanbesteden door middel van functionele uitvragen in plaats van volledig gespecificeerde documenten.
- > Aanbesteden op ambitie.
- > Innovatieve inkoopprocedures toepassen; denk hierbij aan het Best Value Procurement (BVP), het innovatiepartnerschap, Pre-commercial Procurement (PCP) en Rapid Circular Contracting (RCC).

Inbedding MVI in de organisatie

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de vraag hoe het IFV (directie, budgethouder, projectleider, inkoop) komt tot een zo effectief mogelijk en zo breed mogelijk gedragen MVI-beleid én uitvoering met aandacht voor contract- en leveranciersmanagement.

Projectfase

Door een projectmatige benadering (werkgroep en stuurgroep) van de implementatie van MVI in de organisatie wordt zorggedragen voor een effectief en gedragen beleid. Ook projectleiders zijn actief betrokken bij het opstellen van het actieplan. Er wordt op deze wijze getracht maximaal draagvlak te creëren bij cruciale functionarissen die betrokken zijn bij het inkoopproces.

Structurele fase

Om te zorgen dat in de structurele fase MVI wordt geborgd in processen, documenten en werkwijzen zijn de volgende stappen genomen.

Inkoopbeleid

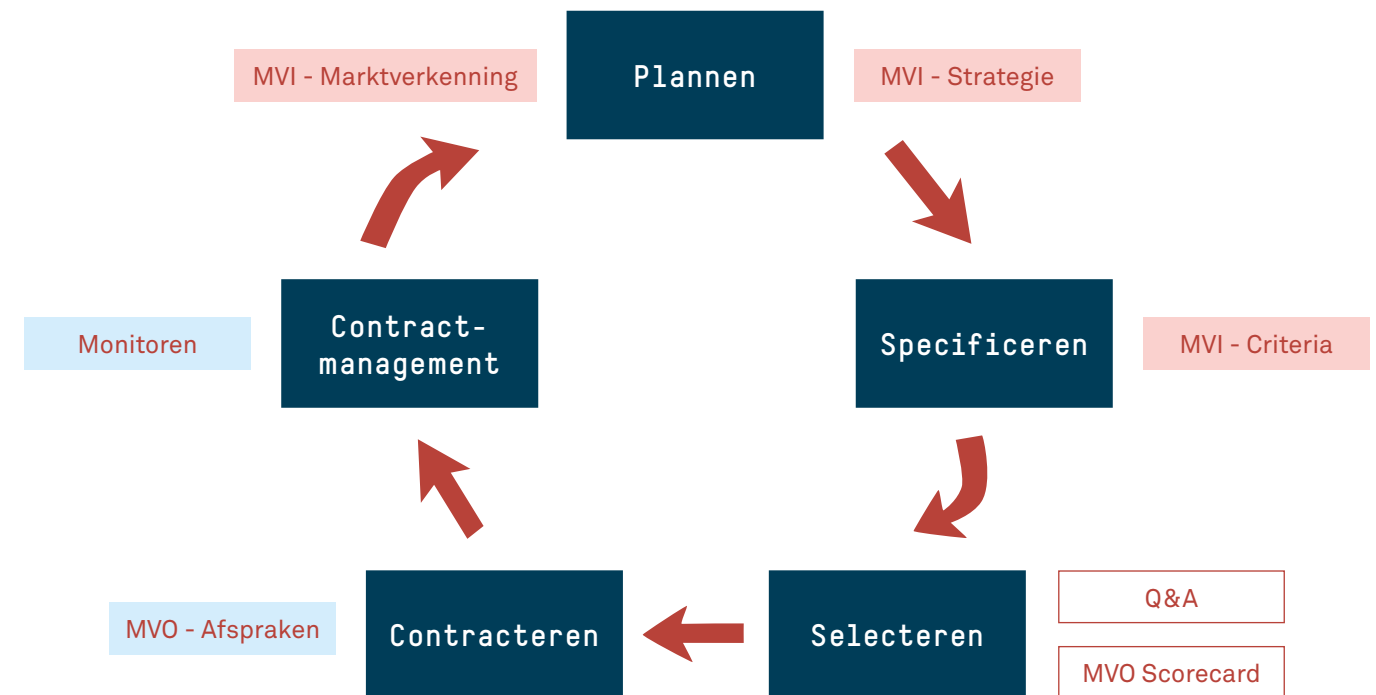
Naast het opstellen van het actieplan MVI is ervoor gekozen het inkoopbeleid te updaten en MVI hierin een nog prominentere rol te geven.

Aanbestedingsdocumenten

Er wordt een paragraaf duurzaamheidsambities van het IFV in de templates voor aanbestedingen opgenomen.

ISO20400

De richtlijn ISO20400 wordt zoveel als mogelijk gehanteerd/geïmplementeerd in de inkooporganisatie. Dit betekent dat de stappen in het inkoopproces er als volgt uit komen te zien:

MVI-strategie

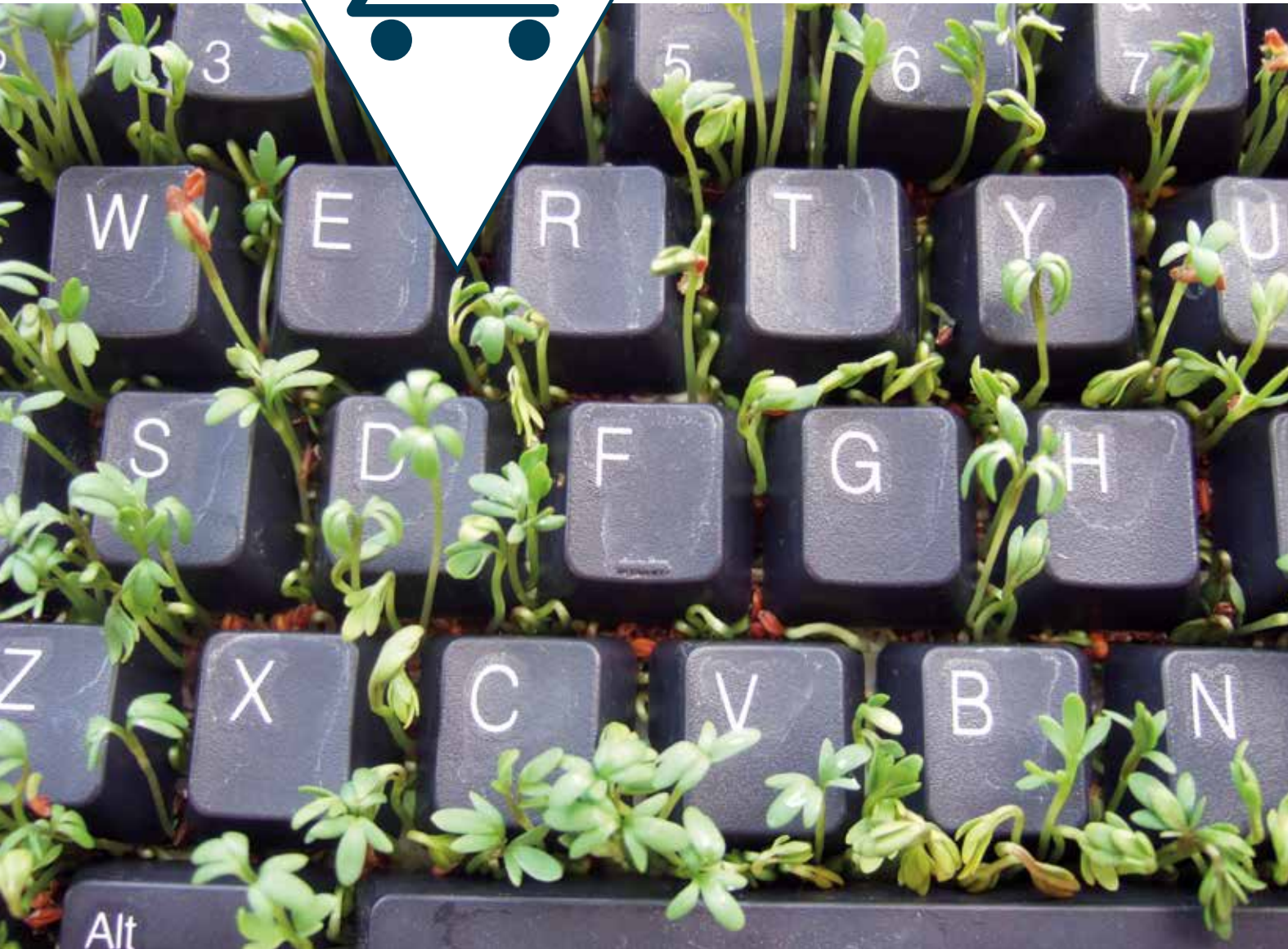
In het MVO-beleid is een portefeuillehouder (directielid) en een MVO-team benoemd bestaande uit deskundige functionarissen van de afdelingen Inkoop, Facilitaire Zaken en HR. Bij ieder inkoopproject > € 100.000 (excl. btw) wordt een MVI-strategie opgesteld die dient te worden goedgekeurd.

Faciliteit Landelijke Inkoop Brandweer

De Faciliteit Landelijke Inkoop Brandweer (FLIB) richt zich op het opbouwen van portfoliomanagement voor een aantal productgroepen. Alle kennis die daarmee verzameld wordt, komt ter beschikking van de 25 veiligheidsregio's. Daar waar het toegevoegde waarde heeft, kan de FLIB interregionale en landelijke aanbestedingen ondersteunen. Eén van de vraagstukken van de FLIB is opbouwen en delen van kennis over maatschappelijk verantwoord inkopen.

Het actieplan MVI is hoofdzakelijk gericht op de bedrijfsvoering van het IFV. Daar waar het passend is, zal de FLIB bij het uitvoeren van een aanbesteding voor de veiligheidsregio's handelen conform de inhoud van het actieplan.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Productgroepen

De volgende productgroepen binnen de bedrijfsvoering van het IFV worden aangemerkt als kans hebbend om een concrete bijdrage te leveren aan de realisatie van de MVO-beleidsdoelen.

> Energie

> Kleding

> Schoonmaak

> Catering

> Drankautomaten

> Afval

> Kantoormeubilair

> Groenonderhoud/voorziening

> Gebouwgebonden installaties

> Bedrijfswagens < 3.500 kg

> ICT-hardware en servers

Wat doen we al aan MVI?

- > Duurzaamheidsparaagraaf en ambities opgenomen in het inkoopbeleid.
- > Nederlandse windenergie.
- > Kazernekleding met biologische en gerecyclede vezels.
- > Afgeronde aanbesteding met 50% gerecyclede vezels in de sportkleding.
- > Retourstroom overtollige kleding met herbestemming.
- > Compensatie CO₂-uitstoot persoonlijke leaseauto's.

Circulair inkopen

Doelstellingen circulair inkopen

Het IFV beweegt langzaamaan mee in de transitie naar een circulaire economie. Wij volgen daarmee de doelstelling van de Rijksoverheid om in 2050 een volledig circulaire overheid te hebben.

Bedrijfskleding

De transitie naar volledig circulaire bedrijfskledinglijnen wordt verder doorgezet. Het streven is de huidige percentages gerecyclede stoffen voor uniformkleding (40%) en sportkleding (50%) te verhogen naar 100%.

Aandacht is er voor het nog verder vergroten van de positieve milieu-impact tijdens de productie van kleding n.a.v. de resultaten uit het rapport *Milieuwinst van de inkoop textiel t.b.v. de brandweer in kaart* opgesteld door CE Delft in 2017:

- > Vergroten CO₂-reductie tijdens productie
- > Pesticidegebruik
- > Fossiele energie.

De gecontroleerde retourstroom overtollige kleding wordt de komende jaren verder uitgebouwd en geoptimaliseerd en in 2020 zijn er hoogwaardige herbestemmingen (upcycling) voor oude bluskleding brandweer mogelijk.

In de Europese aanbesteding voor duurzame ambulancekleding wordt ten minste 25% gerecyclede vezels geëist.

Drankautomaten

De aanbesteding voor dranken- en koffieautomaten wordt ingezet als circulair traject. Dit betekent voor het IFV dat wij de invulling van circulariteit en de mate ervan bij de markt willen laten.

Afval

De focus van het nieuwe afvalcontract van 2017 is de transitie naar een circulaire economie. Hierbij is de trend de hoeveelheid afval terug te brengen en zoveel mogelijk afvalstromen aan te bieden als grondstof. Het doel is dan ook 80% van de afvalstromen aan te bieden als grondstof.

Kantoormeubilair

Voor de categorie kantoormeubilair wordt gekozen deze circulaire te benaderen. Dit betekent als eerste dat we onszelf de vraag moeten stellen 'Hebben we het nodig of kunnen we het anders oplossen'. Denk hierbij aan hergebruik, reparatie, enz. In de daadwerkelijke strategiebepaling wordt bepaald welke mate van circulariteit voor het IFV het meest passend is om uit te vragen.

Gebouwgebonden installaties

In de transitie naar verduurzaming van de gebouwen (ten minste label C in 2023) is het voor deze productgroep logisch dat wordt gekeken naar circulaire benadering van de inkoop van de installaties. Een interessante optie hierbij is dat de in 2018 te contracteren partij bij einde levensduur van de installaties verplicht is na ontmanteling een oplossing voor hergebruik van de materialen te zoeken.

ICT-hardware en servers

- > Daar waar het kan, wordt gekozen voor hergebruikte apparatuur. Het streven is om ten minste 50% van de mobiele telefoons 'gere refurbished' aan te schaffen.
- > Overtollige hardware wordt aangeboden aan Stichting IT Donations. Zij brengen deze apparatuur wederom de keten in en met de vergoeding wordt door het IFV het Nederlandse Rode Kruis gesponsord.

Biobased inkopen

Doelstellingen biobased inkopen

Drankautomaten

Medio 2018 zijn alle bekers ten behoeve van drankautomaten vervaardigd uit biobased materialen en zijn tevens biologisch afbreekbaar.

Bedrijfskleding

De ontwikkelingen op het gebied van biobased polyesters worden nauwlettend in de gaten gehouden. Wanneer deze ontwikkelingen gunstig zijn, zal verder onderzocht worden of dit voor het IFV interessant is.

Schoonmaak

In de uit te voeren aanbesteding wordt geëist dat door de opdrachtnemer gebruik wordt gemaakt van biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen conform het EU Ecolabel. Daarnaast wordt verwacht dat ontwikkelingen op het gebied van biobased materialen worden gemonitord en daar waar mogelijk worden doorgevoerd in bijvoorbeeld schoonmaakattributen.

Catering

Voor de komende jaren wordt met de nieuwe gecontracteerde cateraar afgesproken dat minimaal 50% van de producten biologisch en duurzaam wordt geproduceerd. Het doel is het aanbod aan biologische en duurzame producten te laten groeien naar 70%.

Social return on investment (SROI)

Doelstellingen social return on investment

Catering

Het kabinet en de werkgevers hebben in het sociaal akkoord van 2013 afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een ziekte of handicap. Daarnaast is op 1 april 2015 de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten ingegaan. Doelstelling van het IFV voor deze productgroep is 5% van de opdrachtsom in te zetten voor social return.

Groenvoorziening/onderhoud

De uitvoering van het onderhoud aan buitenterreinen, zoals groenonderhoud, is de komende jaren bestemd voor bedrijven die hiervoor alleen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten. Het betreft alleen uitvoerende werkzaamheden.

Bedrijfskleding

De gecontroleerde retourstroom kleding wordt de komende jaren verder uitgebouwd en geoptimaliseerd en wordt vanuit een project overgezet naar een structureel systeem. Dit betekent dat er, conform een groeimodel, meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ingezet worden om textiel te sorteren. Het streven is om in 2020 hiervoor ten minste drie personen van een baan te voorzien. Dit is ook ten behoeve van de deelnemende veiligheidsregio's.

Schoonmaak

Voor de locatie in Arnhem zal ten minste 5% van de opdrachtsom aan SROI-inzet worden uitgevraagd.

De schoonmaakwerkzaamheden in Zoetermeer lenen zich bij uitstek voor het inzetten van één persoon (1 fte) met een afstand tot de arbeidsmarkt. De wijze van invulling, inzetten via schoonmaakbedrijf of persoon in dienst nemen, dient nader te worden uitgewerkt in een plan van aanpak.

Klimaatbewust inkopen

Doelstellingen klimaatbewust inkopen

Algemeen

In iedere inkoopprocedure wordt het laagste CO₂-verbruik tijdens de levenscyclus van producten en diensten als gunningscriterium opgenomen.

Energie

Het IFV verkrijgt zijn energie (elektriciteit) op dit moment al uit hernieuwbare bronnen van Nederlandse oorsprong. Doelstellingen:

- > In 2020 wordt ten minste 70% van de te gebruiken energie uit hernieuwbare bronnen verkregen die regionaal zijn opgewekt.
- > Het IFV spreekt de ambitie uit in 2020 de resterende hoeveelheid te gebruiken energie zelf op te wekken, door middel van wind- of zonne-energie.

Schoonmaak

Te contracteren bedrijven (m.u.v. SWV) dienen ten minste op niveau 3 van de MVO-prestatieladder gecertificeerd te zijn.

Wagenpark < 3.500 kg

Bij vervanging of vernieuwing van niet-operationele voertuigen wordt ingezet op hybride of elektrisch aangedreven voertuigen, voor zover het praktisch gebruik dit mogelijk maakt.

Drankautomaten

Er wordt gestreefd de komende jaren alle automaten met ten minste energielabel A+, maar liever energielabel A++ in te zetten op locaties van het IFV.

Gebouwgebonden installaties

De aan te schaffen en onderhouden gebouwgebonden installaties dienen bij te dragen aan het verder verduurzamen van het vastgoed. De ambitie is het energieverbruik van de installaties met ten minste 30% verlaagd te hebben ten opzichte van 2017.

ICT-hardware en servers

De komende jaren wordt door het IFV actief de weg ingezet van energiebesparende apparatuur met een laag stroomverbruik. Dit betekent het volgende:

- > Er wordt bewust gekozen voor bepaalde apparatuur die minder energieverbruik kost tijdens het productieproces (o.a. verder uitbouwen thin client-park, met bredere inzet en ondersteuning van nieuwe technologieën).
- > De aan te schaffen apparatuur heeft tijdens de levenscyclus een laag verbruik.
- > De apparatuur dient te voldoen aan de meest recente versie van de Energy Star-normen voor energieprestaties.

Internationale sociale voorwaarden

Doelstellingen internationale sociale voorwaarden

Voor ieder aanbestedingstraject waarbij het redelijkerwijs in te schatten is dat er wordt geproduceerd in het buitenland, moet als onderdeel van de MVI-strategie door middel van de MVO Risicochecker (www.mvorisicochecker.nl) bepaald worden welke risico's op het onderwerp aanwezig zijn en hoe dit meegenomen wordt in de aanbesteding (alleen eis of ook gunningscriterium). Iedere gecontracteerde partij zal zijn of haar keten inzichtelijk moeten maken en actie moeten ondernemen wanneer zich misstanden voordoen. In de overeenkomst wordt deze verplichting als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde opgenomen en gemonitord.

Bedrijfskleding

Omdat het IFV als grote afnemer op de textielmarkt ook deel van de keten is, nemen wij hier ook onze verantwoordelijkheid. Door het structureel en op de juiste wijze toepassen van de internationale sociale voorwaarden wordt bewustwording gecreëerd en worden de leveranciers gedwongen om de omstandigheden in de keten te verbeteren.

Doelstellingen:

- › Het IFV verplicht te contracteren partijen bij ieder aanbestedingstraject binnen de categorie bedrijfskleding actief en op een transparante wijze invulling te geven aan Internationale sociale voorwaarden (ISV). In 2017 wordt gestart met de eerste pilootaanbesteding 'Ambulancekleding' waarbij door middel van het opvragen van een due diligence-rapport, het laten opstellen van een plan van aanpak met beheersmaatregelen dat wordt beoordeeld en onderdeel is van de overeenkomst door het IFV, gestuurd op goede sociale voorwaarden in deze risicosector.
- › Het IFV is al in gesprek met al gecontracteerde partijen om openheid in hun ketens te creëren en actief te sturen op goede omstandigheden.

Drankautomaten

Ook de koffiesector wordt aangemerkt als risicosector op het gebied van ISV. Het IFV verplicht te contracteren partijen bij ieder aanbestedingstraject binnen de categorie actief en op een transparante wijze invulling te geven aan ISV. In de uit te voeren aanbesteding wordt gestart met het opvragen van een due diligence-rapport en het transparant maken van de keten. De daadwerkelijke wijze van sturing wordt nader bepaald in de strategie en wordt uiteindelijk onderdeel van de overeenkomst.

Innovatiegericht inkopen

Doelstellingen innovatiegericht inkopen

In iedere af te sluiten overeenkomst die voortvloeit uit een inkoopprocedure voor één van de eerdergenoemde productgroepen, wordt het volgende artikel opgenomen:

Artikel XX. Innovatievoorstel

1. Eénmaal per kalenderjaar, voor het eerst in 2018, dient Opdrachtnemer een innovatievoorstel aan Opdrachtgever voor te leggen. Dit innovatievoorstel heeft betrekking op MVO, de producten en/of dienstverlening van Opdrachtnemer en draagt bij aan kwaliteitsverbetering en/of kostenreductie voor Opdrachtgever.
2. Het IFV beslist of het innovatievoorstel wordt geaccepteerd en ingevoerd.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00